

İSLAMDA UYULMASI GEREKEN ÖLÇÜ

Yazan:

TALHA AKIN

Muhacir Yayınları

www.davetulislam.com
davetulislam@hotmail.com
muhaciryayinlari@yahoo.com

Muhacir Yayınları: 1

İSTEME ADRESİ
Muhacir Yayınları

www.davetulislam.com

ÖNSÖZ

Alemlerin yaratıcısı, din gününün sahibi, ibadete sadece ve sadece kendisinin layık olduğu yüce Rabbimize, şanına layık kelimelerle hamd olsun. Salat ve selamın en güzeli, getirdiği inanç ve şariat ile insanları (Allah' ın izniyle) hem itikatta, hem de amelde, karanlıklardan aydınlığa çıkaran son nebi Muhammed (a.s)'in üzerine olsun. Allah'ın, pisliklerden arındırdığı Ehli Beyte ve İslam'ın Asrı Saadetteki muazzez savunucuları olan sahabelere de selam olsun.

Allahu teala insanı yaratmış ve ona hakkı ve batılı göstermiştir. Öyle ki hak; tektir. Batıl ise

çokçadır. Ve Allahu teala batıl olan her yolu kitabında karanlıklar olarak açıklamıştır.

Çağımız öyle bir dönem ki adeta her tarafı karanlık kaplamış, hak ve batıl ayırt edilemez olmuştur.

İnsanlar yaşadıkları çağın maddeci akımına kendilerini kaptırmışlar, bu sebeple yaşayışlarının gayesinden uzak, sırf yiyip içmek, yatıp uyumak ve heva heveslerini tatmin edici amel-leri yerine getirmek için yaşıyor hale gelmişlerdir. Bununla birlikte Rablerini hatırlamaz, O'na karşı sorumluluklarını pek akıllarına getirmez, böylece akletmez olmuşlardır.

Her ne kadar bazı kimseler Rablerini tanıdıklarını, O'na yöneldiklerini, O'na gerçekten teslim olduklarını zannetseler bile böyle kimseler de bir takım saptırıcılar sebebiyle Rablerini gerçek manada tanımaktan uzak olmuşlardır.

Böylece peşlerine takıldıkları saptırmacılarla birlikte ateşe doğru giden batıl yollarını çizmişlerdir.

Böylelerinin ortak özellikleri; hayatlarını neye göre ve nasıl düzenleyeceklerini bilmemele-ri, dolayısıyla bu bilgisizlikleri sebebiyle haktan ve Rablerini gereği gibi tanımaktan uzak olmalarıdır.

Daha açık bir ifadeyle dünya ve ahirette kendilerini mutlu edecek ölçü kaynaklarına bağlanmamalarıdır.

Oysa bizleri yoktan vareden Rabbimiz, gerek dünyada hayatımızı kendileriyle şekillendireceğimiz ve gerekse kendilerine tabi olduğumuz taktirde ahirette bizleri mutlu edecek ölçü kaynaklarını bizlere bildirmiş ve onlara bağlanmamızı bizden istemiştir.

İşte bu küçük risalemizde Rabbimizin bizden kendilerine bağlanmamızı istediği ölçü kaynaklarının neler olduğunu ve bunlara nasıl bağlanmamız gerektiğini kaleme aldık.

Gayret bizden, tevfik Allahu tealadan-dır.

HER ŞEY BİR ÖLÇÜYLE YARATILMIŞTIR

Kainata Şöyle bir baktığımızda her Şey bir ölçü ve ahenkle yaratılmıştır. Yeryüzü, gökyüzü, bunların arasındakiler ve içindekiler hepsi belirli bir ölçüyle yaratılmıştır. Bu ölçünün sahibi, bizlerin ve bu kainatın yegane yaratıcısı, ibadet edilmeye sadece ve sadece kendisinin hakkı olan Rabbimiz, yegane ilahımız olan ve yüce İsim ve sıfatların sahibi Allahu tealadır.

Allahu teala, kainatı ve içindekileri o kadar güzel bir ölçüyle yaratmıştır ki, bu ölçüsü zerre miskali Őaşmıyor. Ve her yaratılmış kendisine tayin edilene doğru, ta ki her Şeyin yok olacağı ve kendisinin de bir ölçüyle olduğu kıyamete kadar böylece seyrini sürdürüyor.

Allahu teala Şöyle buyuruyor:

“... Her şeyi yaratan ve bir ölçüye göre düzenleyen Allah’tır.”

(Furkan: 2)

Allahu teala şöyle buyuruyor:

“Rahmanın yaratışında hiçbir uyumsuzluk göremezsin. Bir kere daha bak! Hiçbir çatlak (düzensizlik) görüyor musun?”

(Mülk: 3)

Allahu teala şöyle buyuruyor:

“Güneş ve ay bir hesaba göre hareket etmektedir.”

(Rahman: 5)

Allahu teala şöyle buyuruyor:

“Şüphesiz biz herşeyi bir kader (ölçü) ile yarattık.”

(Bakara: 49)

Kainattaki bu ölçü, bu ahenk insan dahil tüm canlıların yaşantılarında da görülmektedir. Bütün canlılar kendileri için ölçülen, yani takdir edileni yaşamaktadırlar ve varlıklarının gayesi

neyse ona hizmet etmektedirler. Fakat canlılar içerisinde iki grup var ki bunlar her ne kadar kendileri için ölçülene doğru gidiyorlarsa da bununla birlikte Allahu teala tarafından kendilerine gönderilene tabi olup, teslimiyet gösterme konusunda farklılıklar göstermektedirler.

İşte bu iki gruptan birincisi; **CİNLER**.

İkincisi ise; **İNSANLARDIR**.

Allahu teala, ayetinde özellikle bu iki canlıya işaret ederek, onların yaratılış gayeleri hakkında şöyle buyuruyor:

“Ben, cinleri ve insanları ancak BANA İBADET etsinler diye yarattım.”

(Zariyat: 56)

Demek ki canlılar alemindeki bu iki taifenin bir tek yaratılış gayeleri var. O da; sadece ve sadece yaratıcıları olan Allahu tealaya **İBADET**.

O halde bu ibadet kavramı nedir? Bu ibadetin sınırı nedir? Allahu tealanın kendisine yapılmasını istediği ibadetler nelerdir? Bunları nereden ve nasıl öğrenebiliriz?

Bunları öğreneceğimiz, kendisiyle yolumuzu aydınlatabileceğimiz ve böylece Rabbimize, O'nun layık olduğu şekliyle ibadeti yapmamızı bilebileceğimiz bir takım kaynaklar var mı? Kısacası ölçülü yaratılan şu kainatta, bu konuda bizim için bir ölçü değeri olacak her hangi bir kaynak var mı?

Bu kainatı bir ölçüyle yaratan ve yarattığı kullarından bir kısmını ki, bunlar; cinler ve insanlardır, kendisine ibadet etsinler diye yaratan yüce Rabbimiz, elbette onları başıboş bırakmamış, onlara kendisine nasıl ibadet etmeleri gerektiğini öğretmiştir.

Rabbimiz insanı yarattığında ona eşyanın isimlerini öğretti. Ki böylece onları nasıl kullanacağını bilsin ve ona göre hayatını devam ettirsin...

Hayatımızda çoğu şeyleri ölçerek, biçerek yaparız. Bir ağırlık tartacağımız zaman kullanacağımız ölçü aleti elbette Kg veya onun alt veya üst katları olur. Bir uzunluk ölçeceğimiz zaman kullanacağımız ölçü aleti M veya onun alt veya üst katları olur... Bu örnekleri günlük hayatta ölçerek yaptığımız daha birçok aletle genişletebiliriz.

Her cisim, kendi cinsinden bir ölçüyle ölçülür, tartılır. Kg ile ölçülecek bir cisim M ile kesinlikle ölçülmez.

O halde insanı yaratan, cisimler konusunda bile ölçüyü insana öğreten ve ona bu şekilde ölçüyle yaşantısını düzenlemeyi öğreten Rab-

bimiz, elbette kendisine nasıl ibadet etmemiz gerektiğini ve ibadetle ilgili tüm meseleleri bize öğretecek ölçü kaynağını da mutlaka bildirmiştir.

Öyleyse bu ölçü kaynağı nedir? Veya bu meseleyle ilgili başka ölçü kaynakları var mıdır?

Rabbimiz, kendisini tanımamız ve sadece O'na ibadet etmemiz için gerekli olan ölçü kaynaklarını insanın yaratılışından beri insanlara bildirmiş, unutulmuş olanları hatırlatmış ve tahrif edilenleri yenilemiş ve nihayet kıyamete kadar baki kalacak en son ölçü kaynağı ya da kaynaklarını bizlere vermiştir.

Rabbimizin insanlık tarihi boyunca verdiği ölçü kaynakları; vahye dayalı olan **KİTAPLAR, SAHİFELER, RASULLERE VERİLEN ŞERİATLER** ve **ONLARIN SÜNNETLERİDİR.**

Rabbimizin, insanlara ve cinlere kıyamete kadar baki kalacak ve hükümleri geçerli olacak olan ölçü kaynağı olarak verdiği en son kaynak **KENDİ KELAMI** olan KUR' AN ve son Rasulü Muhammed (s.a.s)'in **SAHİH SÜNNETİDİR.**

İşte yaratılış gayemizi ve Rabbimize nasıl bir kul olmamız gerektiğini kendisinden öğreneceğimiz ölçü kaynaklarımız!

KUR'AN VE SÜNNET. HAYATIN HER YÖNÜNÜ KUR'AN VE SÜNNETTEN ALMAK:

Allahu teala şöyle buyuruyor:

“Allah ve rasulü bir konuda hüküm verdiği zaman inanmış erkek ve kadın için işlerinde kendileri için seçim olması söz konusu

değildir. Her kim Allah’a ve rasulüne başkaldırırsa, doğrusu apaçık bir sapıklığa sapmıştır.”
(Ahzab: 36)

İmam Şafii 178. risalesinde şöyle diyor:

“Kim Kur’an ve sünnetten kaynaklanan sağlam bir delile dayanmadan, kendi görüşü doğrultusunda bir fetva verirse, doğruya isabet etmiş bulunsa bile, bu yaptığından dolayı sevap alamaz ve yanlış yapmış olmaktan kurtulamaz. Eğer Kur’an ve sünnete dayanmadan yanlış fetva verirse, bu durumda da özür sahibi sayılmaz.”

İşte bu kaide bize açık olarak gösteriyor ki; bir müctehid Kur’an ve sünnetten araştırmadan bir mesele hakkında sırf sahip olduğu ilimle bir fetva verirse verdiği fetvada isabet etmiş olsa bile hata işlemiş olmaktan kurtulamaz. Çünkü onun bu isabeti tesadüfidir. Bu durumun böyle

olmasının sebebi ise bu kimsenin fetva verdiği meselenin delilini araştırmaması, Kur'an ve sünnete başvurmamasıdır.

Bu durum müslüman bir müctehid için böyledir. Çünkü bu kişi yine de İslam dışı bir kaideyle hareket etmemiştir. Fakat, İslam kaideleri dışındaki kaidelere göre hüküm verenlere gelince, işte bunlar ne müctehittirler ne de müslümandırlar. Velew ki verdiği hükümler İslam'a uygun olsun, sonuç değişmez. Çünkü bu kişi İslam kaideleri dışındaki kaidelerle hüküm vermiştir.

(Müsned İmam Ahmed'in Şerhi c:6, s: 303)

İrade sahibi tüm mahlukatın yaşam gayesi ve hedefi sadece Allahu tealaya **İBADET** etmek, Allahu tealadan başka ibadet edilenleri reddetmek ve bir tek ilah olarak Allahu tealayı kabul etmektir.

Öyleyse sadece Allahu tealaya ibadet etmek, kullara gerek amel, gerek söz ve gerekse niyet konusunda sorumluluklar yüklemiştir. Bu sorumluluklar ise irade sahibi her mahlukun yaşantısı boyunca değişik şekillerde karşısına çıkabilir. Dolayısıyla hayatın her yönünde insanın yaptığı, söylediği ve niyet ettiği her meselede Rab tealanın mükelleften ne istediğine bakılır. Çünkü ibadetlerin kabulü üç şartın gerçekleşmesine bağlıdır. Allahu tealayı gereği şekliyle tevhid etmek, ibadetleri sadece O'nun rızası için ve O'nun istediği şekilde yapmak.

Allahu teala şöyle buyuruyor:

“Rabbine kavuşmayı uman kimse yararlı iş işlesin ve Rabbine ibadette hiç ortak koşmasın.”
(Kehf: 110)

Allahu tealanın gereği şekliyle tevhid edilmesi ibadetlerin O'nun katında geçerliliğinin en

temel şartıdır. Çünkü tevhid olmaksızın hiçbir ibadet geçerli olmaz ve sahibine fayda vermez.

İbadetlerin Allahu tealanın rızası için yapılması şartı “ihlas” hususunu gündeme getirir. Şer’i sınırlar dâhilinde nefis terbiyesini gerçekleştiren ve nefsinin kontrolünü eline alabilen kişi için “ihlas” hususu, dolayısıyla ibadetlerde Allahu tealanın rızasını gözetme şartı sorun olmaktan çıkacaktır.

İbadetlerin Allahu tealanın istediği şekilde yapılması şartı ise; O’nun bizlerden kendisine nasıl ibadet etmemizi istemişse o şekilde O’na ibadeti has kılmamızı, bu konuda Rasulullah (s.a.s)’ın getirdiği şeriate tam manasıyla uymamızı gerekli kılar.

Allahu teala, mükellef kullarının yaratılış gayeleri olan ibadet etmeleri gerçeğiyle ilgili kabul şartlarını doğru olarak tahakkuk ettire-

bilmeleri için onlara tek bir yol göstermiştir: Ameller hususunda Kur'an'a ve sünnete teslimiyet ve her ibadeti Kur'an'dan ve sünnetten almak, yapılan her hareketi, söylenen her sözün Kur'an ve sünnetten destekleyebilmek....

Kısacası bu iki kaynağı ölçü edinmek, böylece delilli ve bilinçli olarak Allahu tealaya kulluk görevini yerine getirmek; bid'at, hurafe, körü körüne taklid gibi müslümana asla yakışmayan düşünce, söz ve hareketlerden sakınmaktır.

TARİH BOYUNCA ÖLÇÜ EDİNİLEN DEĞERLER

İnsanlık tarihine şöyle bir bakıldığında insanlar, yaşantılarını şekillendirirken ölçü edindikleri değerler konusunda şöyle sınıflandırılırlar:

a) Allahu tealanın Bildirdiği Hükümlere ve Bu Hükümleri Tebliğ Eden Rasullere Gerçek Manada Tabi Olan ve Bağlananlar:

Şeyh Muhammed Emin Şankıtiy:

“İhtilafa düştüğünüz her şeyin hükmünü Allah’ tan alın.”

(Şura: 10)

ayetini zikrettikten sonra diyor ki:

“Bu ayetten anlaşılıyor ki; Allah’ın kitabı ve rasulünün sünnetinden başka hiçbir şeye muhakeme olmak caiz değildir. Allah, Allah ve rasulünden başka şeylere muhakeme olanları azarlayarak onların şeytan tarafından derin bir sapıklığa itildiklerini belirtiyor.

Allahu teala şöyle buyuruyor:

“Sana indirilen Kur’ an’a ve senden önce indirilenlere inandıklarını iddia edenleri görmüyor musun? Tağuta muhakeme olun-

malarını istiyorlar. Oysa onu reddetmekle emrolunmuşlardı. Şeytan onları derin bir sapıklığa düşürmek ister.”

(Nisa: 60)(Edvaül Beyan c: 1 s: 92)

Allahu teala şöyle buyuruyor:

“O kullarım ki, sözü işitip de onun en güzeline uyarlar.”

(Zümer: 18)

Bunlar; nebiler, rasuller ve onlara bağlanan gerçek tevhid ehli mü'minlerdir. İşte bu kimselerin ölçüsü; Allahu teala ve rasullerinin bildirdiği hükümlerdir. Ve bu kimseler hayatlarını bu hükümlere göre şekillendirir, sadece bu hükümlere teslimiyet gösterir, bunlara ters düşen gerek kendi heva heveslerine, gerekse beşer aklına dayalı hiç bir hükme asla teslimiyet göstermezler. İşte gerçek mü'min olan kimseler bunlardır

ve hem dünyada hem de ahirette kurtuluşa erecek olanlar da yine ancak bunlardır.

Allahu teala şöyle buyuruyor:

“Rasul, Rabbi tarafından kendisine indirilene iman etti, müminler de (iman ettiler). Her biri Allah’a, meleklerine, kitaplarına, rasullerine iman ettiler. “O’ nun rasullerinden hiçbiri arasında ayırım yapmayız. İştittik, itaat ettik. Ey Rabbimiz, affına sığındık! Dönüş sanadır” dediler.”

(Bakara: 285)

Allahu teala şöyle buyuruyor:

“Fakat içlerinden ilimde derinleşmiş olanlar ve müminler, sana indirilene ve senden önce indirilene iman edenler, namazı kılanlar, zekâtı verenler, Allah’a ve ahiret gününe inananlar var ya; işte onlara pek yakında büyük mükâfat vereceğiz.”

(Nisa: 162)

Allahu teala şöyle buyuruyor:

“Mü’minler ancak o kimselerdir ki, Allah anıldığı zaman yürekleri ürperir, O’ nun ayetleri okunduğunda imanlarını arttırır ve yalnızca Rablerine tevekkül ederler. Onlar, namazı dosdoğru kılarlar ve kendilerine rızık olarak verdiklerimizden infak ederler. İşte gerçek mü’minler bunlardır. Rableri katında onlar için dereceler, bağışlanma ve üstün bir rızık vardır.”

(Enfal: 24)

Allahu teala şöyle buyuruyor:

“O tevbe edenler, o ibadet edenler, o hamdedenler, o oruç tutanlar, o rukua varanlar, o secdeye kapananlar, o iyiliği emredip kötülükten alıkoyanlar ve Allah’ ın koyduğu sınırı koruyanlar... Müjdele o mü’minleri!”

(Tevbe: 112)

Allahu teala şöyle buyuruyor:

“Muhakkak ki bu Kur’an; en doğru olana götürür. Ve salih amel işleyen müminlere kendileri için büyük bir mükafat olduğunu müjdeler.”

(İsra: 9)

Allahu teala şöyle buyuruyor:

“Aralarında hüküm vermesi için Allah’a ve Rasulune davet edildiklerinde, mü’minlerin sözü ancak “İşittik ve itaat ettik” demeleridir. İşte asıl bunlar kurtuluşa erenlerdir.”

(Nur: 51)

Allahu teala şöyle buyuruyor:

“Allah ve Rasulü bir şeye hükmettiği zaman; ne mü’min erkekler için ne de mü’min kadınlar için artık işlerinde başka bir yolu seçme hakkı yoktur. Kim de Allah’a ve Rasulune isyan ederse; şüphesiz ki apaçık bir sapıklıkla sapmış olur.”

(Ahzab: 36)

b) Allahu tealanın Hükümlerinden Bir Kısma Bağlanıp Bir Kismına Bağlan-mayanlar:

Allahu teala şöyle buyuruyor:

“Allah’ı ve rasullerini inkar edenler ve (inanma hususunda) Allah ile rasullerini birbirinden ayırıp: “Bir kısmına iman ederiz ama bir kısmına da inanmayız” diyenler ve bunlar (iman ile küfür arasında bir yol tutmak isteyenler) yok mu? İşte gerçekten kafirler bunlardır.”

(Nisa: 150-151)

Bunlar; Allahu tealanın ayetlerini tahrif eden ya da onlara yanlış manalar veren bir takım din adamları (hahamlar, papazlar, cami hocaları, şeyhler vs.); bir kısım hükümleri semavi dinlerden alan devlet adamları; (Yahudilik, hristiyanlık ve İslam sentezi kanunlar çıkaran ve bunlara Yesak ismini veren Tatarların kralı

Cengiz Han, kendilerine İslam devleti denilen ülkelerde İslam’a mal edilen bir takım kanunları uygulayan devlet yöneticileri vs.) halkın kendilerine dini meselelerde saygı duyduğu, değer verdiği fikir adamları, yazarlar, proflar vs... İşte böyle kimseler, kendilerine tabi olanlar için bir ölçü kaynağı olurlar. Fakat gerek bu kimseler ve gerekse bunlara uyanlar her ne kadar kendilerinin Allahu tealanın dininde olduklarını söylerler veya zannetseler de bunlar Allahu tealanın dininde değildirler ve bu hal üzere kaldıkları ve öldükleri taktirde hem dünyada hem de ahirette kaybedenlerden olacaklardır.

Allahu teala şöyle buyuruyor:

“Sizler Kitab’ı (Tevrat’ı) okuduğunuz halde, insanlara iyiliği emredip kendinizi unuttuysanız musunuz? Aklınızı kullanmıyor musunuz?”
(Bakara: 44)

Allahu teala şöyle buyuruyor:

“Gerçek, apaçık belgelerden indirdiklerimizi ve insanlar için Kitapta açıkladığımız hidayeti gizlemekte olanlar; işte onlara, hem Allah lanet eder, hem de lanet ediciler lanet eder.”

(Bakara:159)

Allahu teala şöyle buyuruyor:

“Onların size inanacaklarını mı umuyorsunuz? Onlardan öyle bir zümre vardı ki, Allah’ın kelamını dinlerlerdi de akılları yatıktan sonra, bile bile bunu değiştirirlerdi.”

(Bakara: 75)

Allahu teala şöyle buyuruyor:

“Kimi yahudiler, kelimeleri ‘konuldukları yerlerden’ saptırırlar ve dillerini de eğip bükerek ve dine bir kin ve hınç besleyerek: “Dinledik ve karşı geldik. İşit, işitmez olası ve ‘Raina’ bizi güt, bize bak” derler. Eğer onlar: “İşittik ve itaat ettik, sen de işit

ve ‘Bizi gözet’“ deselerdi, elbette kendileri için daha hayırlı ve daha doğru olurdu. Fakat Allah, onları küfürleri dolayısıyla lanetlemiştir. Böylece onlar, az bir bölümü dışında, inanmazlar.” (Nisa: 46)

Allahu teala şöyle buyuruyor:

“Ahidlerini bozmalarından ötürü onlara lanet ettik, kalblerini de katılaştırdık. Onlar, kelimeleri yerlerinden değış-tiriyorlar. Kendilerine öğretilenlerin bir kısmını unuttular. İçlerinden pek azı müstesna daima hainliklerini görürsün. Sen; onları affet ve geç. Muhakkak Allah; ihsan edenleri sever.” (Maide: 13)

Allahu teala şöyle buyuruyor:

“Ey Rasul! Kalpleri inandığı halde ağızlarıyla “inandık” diyenlerle Yahudiler’ den küfür içinde çaba harcayanlar seni üzmesin.

Onlar, yalana kulak tutanlar, sana gelmeyen diğer topluluk adına kulak tutanlar (haber toplayanlar)dır. Onlar, kelimeleri yerlerine konulduktan sonra saptırırlar, “Size bu verilirse onu alın, o verilmezse ondan kaçının” derler. Allah, kimin fitne(ye düşme) sini isterse, artık onun için sen Allah’tan hiç bir şeye malik olamazsın. İşte onlar, Allah’ın kalplerini arıtmak istemedikleridir. Dünyada onlar için bir aşağılanma, ahirette de onlar için büyük bir azab vardır.”

(Maide: 41)

Allahu teala şöyle buyuruyor:

“Onlara kendisine ayetlerimizi verdiğimiz kişinin haberini anlat. O, bundan sıyrılıp uzaklaşmış, şeytan da onu peşine takmıştı. O da sonunda azgınlardan oluvermişti. Eğer biz dileseydik, onu bununla yükseltirdik. Ama o yere yere saplandı, hevasına uydu.

Onun durumu üstüne varsan da dilini sarkıtıp soluyan, kendi başına bıraksan da dilini sarkıtıp soluyan köpeğin durumu gibidir. İşte ayetlerimizi yalanlayan topluluğun durumu böyledir. Artık gerçek olan haberi onlara aktar. Umulur ki düşünürler.”

(Araf: 175-176)

Allahu teala şöyle buyuruyor:

“Onlar, Allah’dan başka bilginlerini ve rahiplerini de kendilerine Rab edindiler, Meryem oğlu Mesih’i de. Oysa onlar bir olan Allah’a ibadet etmekle emrolunmuşlardı. Allah’dan başka ibadete layık hiçbir ilâh yoktur. O, müşriklerin ortak koştuğu şeylerden de münezzehtir.”

(Tevbe: 31)

Allahu teala şöyle buyuruyor:

“Ey iman edenler! (Biliniz ki), hahamlardan ve râhiplerden birçoğu insanların mal-

larını haksız yollardan yerler ve (insanları) Allah yolundan engellerler. Altın ve gümüşü yığıp da onları Allah yolunda harcamayanlar yok mu, işte onlara elem verici bir azabı müjdele!” (Tevbe: 34)

c) Tamamiyle Beşer Ürünü Olan Hükümlere Bağlananlar:

Allahu teala şöyle buyuruyor:

“Diyorlar ki; hüküm verme işinde bize bir pay var mıdır? De ki; emrin ve hükmün tamamı yalnız Allah’a aittir.”

(Ali İmran: 154)

Bunlar; Allahu tealanın hükümlerini hiçe sayarak kendi kıt akıllarıyla hüküm koymaya çalışanlar (Firavun, Nemrut, Kureyş Müşriklerinin Darun Nedvesi, Krallık, Parlamento vs.); bir takım beşeri dinler icad edenler (putlara tapma, ateşe tapma, zamana tapma, şeytana

tapma, budizm, laikizm, sosyalizm, komünizm vs.)... Allahu tealanın dinini hiçe sayan bağlandıkları izmlerin peşinde giden, halkın kendilerine değer verdiği, saygı duyduğu yazarlar, proflar, fikir adamları... İşte gerek yönetici durumunda olsun ve gerekse yönetici durumunda olmayıp beşeri bir dinin icatçısı olsun veya halkın kendisine saygı duyduğu bir izmin savunucusu prof, yazar, fikir adamı olsun böyle kimselerin hepsi kendilerine tabi olanların ölçü kaynağıdır. Gerek bu kimseler ve gerekse bunlara bağlananlar kafir ve müşrik kimselerdir ve bunlar gerek dünyada gerekse de ahirette hüsrana uğrayanlardan olacaklardır.

Allahu teala şöyle buyuruyor:

“Gerçek şu ki, biz Tevratı, içinde bir hidayet ve nur olarak indirdik. Teslim olmuş rasuller, Yahudilere onunla hükmederlerdi. Bilgin yöneticiler ve yüksek bilginler de, Al-

lah'ın kitabını korumakla görevli kılındıklarından ve onun üzerine şahidler olduklarından (onunla hükmederlerdi.) Öyleyse insanlardan korkmayın, benden korkun ve ayetlerimi az bir değere karşılık satmayın. Kim Allah'ın indirdiğiyle hükmetmezse, işte onlar, kafir olanlardır.” (Maide: 44)

Allahu teala şöyle buyuruyor:

“Firavun: “Ey ileri gelenler! Sizin için benden başka bir ilâh tanımıyorum. Ey Hâmân, haydi benim için çamur üzerine ateş yak (ve tuğla imal et), bana bir kule yap ki, Musa'nın ilahına çıkayım; ama sanıyorum, o mutlaka yalan söyleyenlerdendir” dedi.”

(Kasas: 38)

ZAMANIMIZDA ÖLÇÜ EDİNİLEN DEĞERLER

Her asır ve çağda olduğu gibi zamanımızda da insanların bir takım değerleri kendilerine ölçü edindikleri görülmektedir. Bunlar sırasıyla şöyledir:

1 - Kur'an ve sünnet: Bunlar da kendi aralarında bölümlere ayrılırlar:

a) Kur'an ve sünneti kendilerine gerçek manada ölçü edinip, Allahu teala ve rasulünün hükümlerine tam bir teslimiyetle teslim olan, körü körüne taklid, bid'at, hurafe gibi müslümana yakışmayan söz, hareket ve düşüncelerden uzak duran kimseler. Bu kimseler, Kur'an ve sünneti gerçek manada selef anlayışıyla anlayarak, onlar gibi yaşamaya çalışan

kimselerdir. İşte bunlar gerçek mü’ minlerdir. Bu gibi kimselerin sayıları ise oldukça azdır. Kafir sistemler bu gibi kimselerin oluşmasına, fikirlerini yaymalarına izin vermezler. Hatta böyle kimseleri yok etmek için ellerinden gelen bütün çabayı gösterirler. Gerekirse de onları yok ederler.

b) Kur’an ve sünneti ölçü edindiğini söyleyen, fakat bid’at, hurafe, körü körüne taklitten uzaklaşmayan kimseler. Bu kimseler Kur’an ve sünneti selef anlayışıyla değil de peşlerinde gittikleri hoca, şeyh, fikir adamı veya bunlar gibi etiket sahibi kimselerin anlayışıyla anlamaya çalışırlar. Bu sebeple bu gibi kimseler her ne kadar “Kur’an ve sünnet ölçümümüzdür” diyor ve İslam’ın bir takım amellerini yapıyorlarsa da bunlar gerçek mü’min ve gerçek tevhid ehli

değildir. Bunlar bu hal üzere öldükleri takdirde ahirette kaybedenlerden olacaklardır.

c) Sadece Kur'an'ı ölçü edindiğini söyleyip, sünneti tamamen reddeden kimseler. Bu kimseler Kur'an ayetlerine kendi kıt akıllarıyla mana verir ve bu şekilde amel ederler. Bunlar gerçekten sapık olan bir taifedir. Bu hal üzere öldükleri takdirde ahirette kaybedenlerden olacaklardır.

d) Kur'an'ı ölçü edindiğini söyleyip, sünnetten sadece işlerine geleni alan, işlerine gelmeyen ise reddeden kimseler. Bu kimseler de işlerine geldiği yerde ayetleri sünnetle destekler, işlerine gelmediğinde ise kendi kıt akıllarıyla ayetlere manalar verirler ve bu şekilde amel ederler. Bu kimseler de bu hal üzere ölmeleri halinde ahirette kaybedenlerden olacaktır.

e) İslamı sevmelerine ve İslam'ın bir takım emirlerini yerine getirmelerine rağmen Kur'an ve sünneti ölçü edinmeleri gerektiğini bilmeyenler. İşte bu kimseler de peşlerine takıldıkları kimseleri kendilerine ölçü edinirler ve onların anlayışıyla İslamı yaşamaya çalışırlar. Tabiki bu taife de bu hal üzere ölecek olurlarsa ahirette kaybedenlerden olacak taifedir.

2 – İslam Alimi Kılığındaki Bel'amlar: Zamanımızdaki insanların ölçü edindikleri değerlerden birisi de İslam alimi kılığındaki belamlardır. Bunlar sırasıyla şöyledir:

a) Hocalar, Müftüler, Hatipler: Bunlar; kafir devletlerin bünyesinde görev alan, yine bu kafir devletlerin isteği doğrultusunda hareket eden, Allahu tealanın hükümlerini gizleyen, insanlara gerçek İslam'ı açıklamayan, insanlara İslam'ın

hükümlerini tevil ederek veya saptırarak onların anlamayacakları ve kafir sistemlere zarar vermeyecek ve onların hoşlarına gidecek şekilde açıklayan, Allahu tealanın, meleklerin, mü'minlerin ve bütün lanetçilerin kendilerine lanet ettiği parayla satın alınmış devlet memurlarıdır.

Allahu teala şöyle buyuruyor:

“İndirdiğimiz açık delilleri ve hidayeti, Kitap’ta açıkça insanlara açıkladığımız halde (onları) gizleyenlere hem Allah lanet eder hem de lanet edebilen her şey lanet eder.”

(Bakara:159)

b) Cemat Veya Parti Liderleri: Bunlar; ya kafir sistemlerin kontrolü altında kasıtlı olarak ortaya çıkarılmış ya da kasıt olmaksızın kendiliklerinden ortaya çıkmış, fakat kafir sistemin bekasını sağlayacak şekilde hareket eden, bu şekilde insanları gerçek İslam’a değil de kendi

anlayışları doğrultusundaki İslam'a davet eden, böylece peşlerinde çokca sayıda kitleleri toplayan kimselerdir. Bu kimseler gerçek İslam'ı açıklamamalarının sebebi; ya cahil olmaları ya da kafir sistem tarafından görevlendirilmiş olmalarıdır. İşte bu sebeple bu gibi kimseler insanları oyalayıp durmaktadırlar. Zira öyle cemaatlar ya da partiler varki sayıları milyonları geçmiştir. Bu milyonlarla, değil bir beldede dünyada Allahu tealanın hükümleri hakim kılınır. Allahu tealanın kendisine akıl verdiği bir kimse bu konuda biraz düşünürse ve basireti de körelmemişse bunun böyle olduğunu açıkca görebilir. Fakat bu kimselerin sayıları çok olmasına rağmen akideleri bozuktur. Bu bozuk akideleri sebebiyle de hiç bir zaman bu kimselerin İslam'ı getirmeleri söz konusu değildir...

Allahu teala şöyle buyuruyor:

“Diyorlar ki; hüküm verme işinde bize bir pay var mıdır? De ki; emrin ve hükmün tamamı yalnız Allah’a aittir.” (Ali İmran: 154)

c) Tarikat Şeyhleri: Bunlar da kafir sistemlerin kontrolü altında ya kasıtlı olarak veya kendiliğinden ortaya çıkan, fakat kafir sistem için zararı olmayıp bilakis faydası olan, bu kafir sistemin bekasını sağlayan kimselerdir. Bu kimseler de insanlara gerçek İslam’ı anlatmazlar. Üstelik İslam’da yeri olmayan bir çok hurafe, bid’at, sapıklık türetirler. İnsanlar da onlardan gördükleri, duydukları herşeyi İslam’dan zannederek yerine getirirler. Şeyhlerine öyle kudsiyet verirler ki onların her söylediğine bağlanılması ve uyulması gereken bir değer olarak bakarlar. Bu sebeple yaptıkları amellerin Allahu tealanın emirlerine uygun olup olmadığını hiç mi hiç düşünmezler. Zira şeyh ne söylerse, ne

yaparsa onlar için doğrudur ve yapılması, bağlanılması mutlaka gereklidir.

Günümüzdeki tarikatlar ve bağlıları o kadar çoktur ki, fakat küfür sistemlerini yıkmak için herhangi bir çabaları görülmemekte, bilakis onlara tam bir teslimiyetle yaşantılarını sürdürmektedirler... Her akıl sahibi bunu görerek anlar ki; bunlar insanları oyalamak ve onları gerçek İslam'dan uzaklaştırmaktan başka bir şey değildir.

Allahu teala şöyle buyuruyor:

“Biz o gün bütün insan gruplarını önderleri ile birlikte huzurumuza çağırırız. Kimlere amel defterleri sağ taraftan verilirse, onlar defterlerini sevine sevine okurlar. Onlara kıl kadar haksızlık edilmez.” (İsra:71)

Allahu teala şöyle buyuruyor:

“Nitekim kendilerine uyulanlar, azabı görünce uyanlardan uzaklaşacaklar ve aralarındaki bağlar kopacaktır. Uyanlar: “Keşke bizim için dünyaya bir dönüş olsada, bizden uzaklaştıkları gibi biz de onlardan uzaklaşsak.” Böylelikle Allah onların amellerini kendilerine bir pişmanlık olarak gösterdi. Cehennemden de çıkacak değillerdir” derler.”
(Bakara 166-167)

3 – Allahu tealanın Kendilerini Alçalttığı, Devlet Büyüğü İsmi Verilen Sefih İdareciler: Bunlar da günümüzdeki insanların ölçü edindikleri değerlerden bir tanesidir. Bunlar; cumhurbaşkanı, başbakan, kral vs. gibi devlet yöneticileridir. Bu gibi kimseler Allahu tealanın hükümleriyle hiç hükmetmemelerine veya Allahu tealanın hükümlerinden bazılarıyla hükmedip bazılarıyla ise hükmetmemelerine ya da Allahu

tealanın hükümleriyle tam olarak hükmediyor gözükmelerine rağmen ulul emr olarak görülen ve bu sebeple çıkardıkları her kanuna, söyledikleri her söze hiç itirazsız bağlanılan kimselerdir.

İnsanlarda şayet İslam'dan biraz eser kalmış ise Allahu tealanın kendilerine vermiş olduğu akıl nimetinden istifade etsinler de kimler tarafından yönetildiklerine bir baksınlar! Ya da kendilerini yöneten sefihlerin (aklı kıt kimselelerin) gerçek durumlarını araştırınsınlar! Allahu tealanın karşısına hesap için çekildikleri zaman: “Ya Rabbi! Biz, bilmiyorduk. Bizi onlar saptırdılar” diyenlerden olmasınlar.

Allahu teala şöyle buyuruyor:

“Hüküm vermek yalnız Allah’a aittir. O’ndan başkasına değil yalnız kendisine ibadet etmenizi emretmiştir. Dosdoğru din budur. Ancak insanların çoğu bilmez.” (Yusuf:40)

4 – Fikirlerine Saygı Duyulan Aklet-meyen Fikir Adamları ve Onların Fikirleri: Sahip oldukları fikir ve düşünceler Allahu tealanın bildirdiği hükümlere ters olmasına rağmen, fikirlerine bağlanılan fikir adamları ve onların fikirleri de günümüzde ölçü edinilen değerlerden birisidir. Fikir adamı olarak fikirlerine değer verilenler:

a) Bir takım “izm”leri Ortaya Çıkaranlar: Budizm, Laikizm, Komünizm... vs.

b) Bir takım etiket ve diploma sahibi kimseler: Gazeteci, yazar, profesör vs.

İnsanlar işte bu gibi kimselerin peşinde gidecek, sahib oldukları fikirlerin Allahu tealanın dininden olduğuna veya Allahu tealanın dinine zıt olup olmadığına bakmadan hemen onların görüşlerine teslim olmakta ve bu görüşleri ya-

şanılması ve de bağlanması gereken asıl görüşler olarak görmektedirler.

Allahu teala şöyle buyuruyor:

“İnsanlardan bazıları Allah’tan başkasını Allah’a denk edinir de onları Allah’ı sever gibi severler. İman edenlerin Allah’a olan sevgileri ise çok daha fazladır.”

(Bakara: 165)

5 – Allahu teala, Sayıları Çok Nice Kafirleri, İman Sahibi Az Kimselerle Helak Ettiği Halde; Çoğunluk:

Günümüzde ölçü edinilen bir diğer değer ise çoğunluktur. Yani; insanların çoğunluğu bir şeye iyi derse o iyi, kötü derse o kötü görülür. Oysa ancak Allahu tealanın iyi dediği iyi, kötü dediği kötüdür. Fakat çoğunluğa göre hareket eden kimseler, çoğunluğun iyi gördüğü bir şeyin Allahu tealanın sisteminde kötü olduğuna

veya çoğunluğun kötü gördüğü bir şeyin Allahu tealanın sisteminde iyi olduğuna hiç mi hiç aldırış etmezler. Zira böyle kimselere heva ve hevesleri hakim olmuştur. Bu sebeple heva ve hevesleri neyi hoş görürse onu yapar, neyi de kötü görürse ondan uzak dururlar.

ÖLÇÜ EDİNİLECEK ASIL DEĞERLER

Allahu teala, katından bildirmiş olduğu hükümlere bağlanılsın ve insanların Allahu tealaya karşı ahirette sunabilecekleri, ufak dahi olsa bile, mazeretleri kalmasın diye bir kitap ve o kitabın hükümlerini insanlara açıklayan bir de rasul göndermiştir. İşte o kitab; içinde hiç bir şüphe bulunmayan ve muttakiler için hidayet kaynağı olan Kur' an'ı kerimdir. Gönderilen rasul ise; nebilerin ve rasullerin sonuncusu, bü-

tün insanlar ve hatta cinler için gönderilen, gönderildiği şeriatı insanlara hiç eksiksiz tebliğ eden, şeriatı kıyamete kadar baki olacak ve kendisinden sonra hiçbir rasul ve şeriat gelmeyecek olan Muhammed (s.a.s)'dir.

Allahu teala bu konuda şöyle buyuruyor:

“Andolsun ki sana apaçık ayetler indirdik. Onları sadece yoldan çıkmışlar inkar eder.”
(Bakara: 99)

Allahu teala şöyle buyuruyor:

“İşte o kitab (Kur'an), ki onda hiç bir şüphe yoktur. O, muttakiler için bir hidayet kaynağıdır.”
(Bakara:2)

Allahu teala şöyle buyuruyor:

“Şüphesiz biz seni müjdeci ve uyarıcı olarak hakla gönderdik.”
(Fatır: 24)

Allahu teala şöyle buyuruyor:

“Biz seni bütün insanlara ancak müjdeci ve uyarıcı olarak gönderdik. Fakat insanların çoğu bilmezler.” (Sebe: 28)

Allahu teala şöyle buyuruyor:

“Alemleri uyarmak üzere kuluna hakkı batıldan ayırdeden Kur’an’ı indiren Allah yücelerin yücesidir.” (Furkan: 1)

Allahu teala şöyle buyuruyor:

“Ey Rasul! Sana Rabbin tarafından emredilenlerin hepsini tebliğ et.” (Maide: 67)

Allahu teala şöyle buyuruyor:

“Muhammed, içinizden herhangi birinizin babası değil, O, Allah’ın rasulü ve rasullerin sonuncusudur.” (Ahzab: 40)

Allahu teala şöyle buyuruyor:

“De ki: Eğer Allah’ı seviyorsanız bana uyun ki Allah da sizi sevsin ve günahlarınızı bağışlasın. Allah Gafur’dur, Rahim’ dir. Yine deki: “Allah’a ve rasulüne itaat edin.” Eğer yüz çevirirlerse Allah şüphesiz ki kafirleri sevmez.”
(Ali İmran: 31-32)

Rasulullah (s.a.s) Veda haccında şöyle buyurmuştur:

“Size iki şey bırakıyorum. Onlara sımsıkı sarıldığınız müddetçe asla sapıtmazsınız. İşte bunlar Allah’ın kitabı ve benim sünnetimdir.”
(Malik Muvatta kitabında)

Bu ayetlerde ve hadiste görüldüğü üzere bağlanılması gereken iki kaynak, daha açık bir deyişle asıl ölçü edinilmesi gereken iki kaynak Kur’an ve sünnettir. Bunun dışındakiler ise ister bir şeyh, ister bir yönetici, ister bir hoca, ister

bir başka kimse olsun, kim olursa veya ne olursa olsun Allahu teala ve rasulünün koyduğu ölçüler dışında ölçüler belirleyip, insanları buna çağırıyorlarsa onlara itaat edilmemeli, onlar ölçü edinilmemeli, yaşantı bunların kural ve kaidelerine göre şekillendirilmemelidir.

Yaşantıyı şekillendirecek hayat nizamı sadece ve sadece Allahu tealanın kitabı Kur'an ve onun açıklayıcısı olan Rasulullah (s.a.s)'ın sünnetidir. Bu iki kaynaktan başka kaynaklar insanı sapıklığa, sapıklık ise cehenneme götürür. Buna göre; insanlardan İslam hakkında bir şey duyulduğu veya öğrenildiği zaman, söylediklerine körü körüne hemen bağlanılmamalı, bu söylenenlerin Kur'an ve sünnette yerinin olup olmadığı araştırılmalıdır. Zira körü körüne taklid insanı, sapıklığa sevkeder. Sapıklık ise cehenneme....

KUR'AN VE SÜNNET

Ölçü edinilmesi gereken asıl değerlerin Kur'an ve sünnet olduğu meselesine değindikten sonra Kur'an, sünnetin ne olduğu konusuna değinelim.

KUR'AN

Mana ve lafız olarak Allahu tealadan gelmiştir ve Arapçadır. Cibril (a.s) Kur'an'ı Allahu tealadan gelen lafız ve manası ile aynı şekilde Rasulullah (s.a.s)'a aktarmıştır. Rasulullah (s.a.s) da, Allahu tealanın bildirdiği şekilde lafız ve mana olarak Kur'an'ı bizlere aktarmıştır. Kur'an hem lafız hem de mana olarak arapça inmiştir. Bu nedenle Kur'an'ın Kur'an sayılabilmesi için hem manen hem lafzen

arapça olması gerekir. Bu sebeple başka dillere Kur'an'ın çevrili yapıldığında bu, artık Allahu tealanın gönderdiği Kur'an'ın kendisi değil, meali olarak isimlendirilir ve Allahu tealanın indirdiği Kur'an hükmü olma özelliğini yitirir. Aynı şekilde Kur'an'a arapça manalar verilerek yapılan tefsirler de Kur'anın kendisi değil, tefsiri olarak isimlendirilir ve bu sebeple bunlara Kur'an hükmü verilmez. Yine Kur'an'daki kelimeleri aynı manaya gelen başka kelimelerle değiştirerek okumak veya yazmak da Kur'an hükmünde değildir. Mesela; Kur'an'da geçen "cemil (güzel)" kelimesi yerine aynı anlama gelen "hasen" kelimesi kullanıldığında Kur'an, Kur'an olma özelliğini kaybeder. Kur'an'ın Allahu tealadan geldiği kesindir. Bizlere ise mütevatir yolla ulaşmıştır.

KUR'AN BİZLERE NEYİ ANLATIR:

Kur'an bizlere;

1 - Kâinatın yaratılışından ve içinde varolanların bir kısmından haber verir.

Allahu teala şöyle buyuruyor:

“Rabbimiz gökleri ve yeri altı günde yaratan ve sonra arşa istiva eden, gündüzü durmadan kovalayan gece ile bürüyen, güneşi, ayı, yıldızları hepsini buyruğuna baş eğdirerek yaratan Allah’tır. Bilin ki yaratma da emir de O’nun hakkıdır. Alemlerin Rabbi olan Allah yücedir.” (A’raf: 54)

Allahu teala şöyle buyuruyor:

“Allah, yedi göğü ve yerden de onların benzerini yarattı. Emir, bunların arasında durmadan iner; sizin gerçekten Allah' ın her

şeye güç yetirdiğini ve gerçekten Allah'ın ilmiyle her şeyi kuşattığını bilmeniz, öğrenmeniz için.”

(Talak: 12)

Allahu teala şöyle buyuruyor:

“O inkar edenler görmüyorlar mı ki, (başlangıçta) göklerle yer, birbiriyle bitişik iken, biz onları ayırdık ve her canlı şeyi sudan yarattık. Yine de onlar inanmayacaklar mı?”

(Enbiya: 30)

2 – İnsanın nasıl ve neden yaratıldığını haber verir.

Allahu teala şöyle buyuruyor:

“And olsun ki, Biz insanı süzme çamurdan yarattık. Sonra onu nutfе halinde sağlam bir yere yerleştirdik. Sonra da nutfeyi kan pıhtısına çevirdik. Kan pıhtısını bir çiğnemlik et yaptık, bir çiğnemlik etten kemik-

ler yarattık. Kemiklere de et giydirdik. Sonra başka bir yaratık yaptık.”

(Mu'minun: 12-14)

3 – İnsan dışında yaratılmış olan varlıkları ve bu varlıklardan bir kısmının vasıflarını haber verir.

Allahu teala şöyle buyuruyor:

“Sizin için atları, katırları ve merkepleri binek ve süs hayvanı olarak yaratmıştır. Bilmediğiniz daha nice şeyleri de yaratır.”

(Nahl: 8)

Allahu teala şöyle buyuruyor:

“Allah bütün canlıları sudan yaratmıştır. Kimi karnı üzerinde sürünür, kimi iki ayakla yürür, kimi dört ayakla yürür. Allah dilediğini yaratır, Allah şüphesiz her şeye Kadir’dir.”

(Nur: 45)

4 – İnsanların ve diğer yaratılmışların ne gayeyle yaratıldıklarını haber verir.

Allahu teala şöyle buyuruyor:

“Ben cinleri ve insanları ancak bana ibadet etsinler diye yarattım. ” (Zariyat: 56)

5 – İnsana düşmanını ve bu düşmanla nasıl mücadele edeceğini haber verir.

Allahu teala şöyle buyuruyor:

“Ey Ademoğlu ben size; apaçık düşmanınız olan şeytana değil, yalnız bana ibadet edin, dosdoğru yol budur, diye bildirmedim mi?” (Yasin: 60-61)

6 - Geçmiş ümmetlere ait haberleri anlatır.

Allahu teala şöyle buyuruyor:

“Onlardan önce Nuh'un kavmi de yalanlamıştı. Onlar kulumuzu yalanlayıp "Bu bir delidir" dediler ve kulumuz (tebliğ görevinden) alıkonuldu.” (Kamer: 9)

Allahu teala şöyle buyuruyor:

“Ad kavmi de (Hud'u) yalanladı. Azabım ve uyarılarım nasılmış!” (Kamer: 18)

Allahu teala şöyle buyuruyor:

“Semud kavmi de uyarıcıları yalanlamış ve şöyle demişlerdi: “İçimizden bir insana mı uyacağız? (Asıl) o takdirde biz apaçık bir sapıklık ve delilik içine düşmüş oluruz. Bizim aramızdan vahiy ona mı verildi? Hayır o, yalancının, şımarığın biridir.” (Kamer: 23-25)

Allahu teala şöyle buyuruyor:

“Lut kavmi de uyarıcıları yalanladı.” (Kamer: 33)

Allahu teala şöyle buyuruyor:

“Andolsun, Firavun'un ailesine de uyarıcılar gelmişti. Bütün âyetlerimizi yalanladılar. Biz de onları mutlak güç ve iktidar sahibinin yakalaması gibi yaka-ladık.”

(Kamer: 33-34)

7 – Gelecekte olacak olayları anlatır.

Allahu teala şöyle buyuruyor:

“Elif, Lam, Mim. Rum (orduları) yenilgiye uğradı. “Dünyanın en alçak yerinde.” Ama onlar, yenilgilerinden sonra yeneceklerdir. Üç ile dokuz yıl içinde. Bundan önce de, sonra da emir Allah'ındır. Ve o gün mu'minler sevineceklerdir.”

(Rum: 14)

8 – Allahu tealanın yapılmasını ve yapılmamasını bildirdiği emir ve yasakları anlatır.

Allahu teala şöyle buyuruyor:

“Allah'a ibadet edin ve ona hiçbir şeyi ortak koşmayın. Ana babaya, akrabaya, yetimlere, yoksullara, yakın komşuya, uzak komşuya, yanınızdaki arkadaşla, yolcuya, elinizin altındakilere iyilik edin. Şüphesiz, Allah ki-birlenen ve övünen kimseleri sevmez.”

(Nisa: 36)

Allahu teala şöyle buyuruyor:

“Ey iman edenler! İçki, kumar, dikili taşlar ve fal okları, şeytan işi birer pisliktir Onlardan sakının ki kurtuluşa eresiniz.”

(Maide:90)

9 – Allahu tealanın İsim, Sıfat ve Yetkilerini Anlatır.

Allahu teala şöyle buyuruyor:

“De ki: “O Allah birdir. Allah Samed’ dir. Doğurmamıştır; doğmamıştır. Hiç kimse O’na denk değildir.”

(İhlas: 14)

10 – Yaratılmışların Allahu tealaya nasıl kul olmaları gerektiğini, yani O’nu nasıl Tevhid edeceğimizi haber verir.

Allahu teala şöyle buyuruyor:

“Allah, kendisine şirk koşulmasını asla bağışlamaz. Bundan başkasını dilediğine bağışlar.”

(Nisa:116)

11 – Dünya ve ahiret hayatı hakkında bilgi verir.

Allahu teala şöyle buyuruyor:

“Bilin ki dünya hayatı ancak bir oyun, eğlence, bir süs, aranızda bir övünme ve daha çok mal ve evlat sahibi olma isteğinden ibarettir. Tıpkı bir yağmur gibidir ki, bitirdiği ziraatçıların hoşuna gider. Sonra kurur da sen onun sapsarı olduğunu görürsün; sonra da çer çöp olur. Ahirette ise çetin bir azap vardır. Yine orada Allah’ın mağfireti ve rı-

zası vardır. Dünya hayatı aldatıcı bir geçimlikten başka bir şey değildir.” (Hadid: 20)

12 – Gönderilen uyarıcılara, yani nebi ve rasullere uyulması gerektiğini haber verir.

Allahu teala şöyle buyuruyor:

“Şehrin öbür ucundan koşarak bir adam gelmiş ve şöyle demişti: 'Ey Milletim! Gönderilen elçilere uyun. Sizden bir ücret istemeyenlere uyun, onlar doğru yoldadırlar.’”

(Yasin: 20-21)

13 – Allahu tealaya teslimiyet gösteren ve bu teslimiyetle kavuşanları cennet mükafatı olduğunu haber verir.

Allahu teala şöyle buyuruyor:

“Şüphesiz ki, iman edenler ve güzel amel işleyenler yok mu, işte onlar mahlukatın en hayırlısıdır. Onların mükafatı Rableri

katında Adn Cennetleridir ki onların altlarından nehirler akar, orada onlar ebedî kalıcıdırlar, Allah onlardan razı olmuştur, onlar da O'ndan razı olmuşlardır. Bu Rabbinden korkanlar içindir.” (Beyyine: 8)

14 – Allahu tealaya teslimiyet göstermeyen ve bu hal üzere kavuşanlara cehennem azabı olduğunu haber verir.

Allahu teala şöyle buyuruyor:

“Rablerini inkar eden kimseler için Cehennem azabı vardır. Ne kötü bir dönüşür. Oraya atıldıkları zaman onun kaynarken çıkardığı uğultuyu işitirler. Nerede ise öfkesinden çatlayacak gibi olur. İçine her bir topluluğun atılmasında bekçileri onlara: "size bir uyarıcı gelmemiş miydi" diye sorarlar. Onlar evet, doğrusu bize bir uyarıcı geldi;

fakat biz yalanladık ve Allah hiç bir şey indirmemiştir, siz büyük bir sapıklık içerisindesiniz, demiştik” derler.” (Mülk, 69)

15 – Kıyamete kadar en mükemmel hayat tarzının ne olduğunu haber verir.

Allahu teala şöyle buyuruyor:

“Bugün size dininizi ikmal ettim ve üzerinizdeki nimetimi tamamladım. Ve din olarak, sizin için İslam’dan razı oldum.”

(Maide: 3)

SÜNNET

Rasulullah (s.a.s)’ın söylediği söz, yaptığı amel ve takriridir. Buna göre sünnet üç kısma ayrılır:

1 - Kavli sünnet: Rasulullah (s.a.s)’ ın söylemiş olduğu sözlerdir. Sünnetin çoğu kavlidir.

Rasulullah (s.a.s) şöyle demiştir:

“(Ramazan) hilali gördüğünüzde oruç tutun, (şevval) hilali gördüğünüzde orucunuzu bozun!”

(Buhari, Müslim)

2 - Fiili Sünnet: Rasulullah (s.a.s)’ın amelleridir. Yani Rasulullah (s.a.s)’ın namaz kılışı, abdest alışı vb. Hareketleridir.

Rasulullah (s.a.s) şöyle demiştir:

“Benim namaz kıldığım gibi namaz kılın.”

(Buhari)

3 - Takriri Sünnet: Rasulullah (s.a.s)’ın gördüğü veya işittiği bir olayı ikrar veya kabul etmesi, bu olay karşısında susması, reddetmeyip desteklemesidir. Mesela;

“İki sahabe su bulamadıkları için teyemmüm alıp namaz kıldılar. Sonra henüz namaz vakti çıkmadan su buldular. Birisi vakit çıkmadığı için abdest alıp namazı tekrar kıldı. Diğeri ise namazını iade etmedi. Rasulullah (s.a.s)’ın yanına geldiklerinde bu meseleyi sordular. Rasulullah (s.a.s) namazı tekrar iade etmeyen kişiye:

“Sen sünnete uygun hareket ettin.” Namazı tekrar iade edene ise

“Sen de iki ecir aldın” dedi.

(Müslim)

Bu hadiste Rasulullah (s.a.s)’ın namazını iade etmeyen kişinin amelini kabul etmesi bunun sünnete uygun olduğunu gösterir.

Sünnet Bizlere Neyi Açıklar:

1 - Allahu tealanın Kur’an’da farz kıldığı amellerin nasıl yapılacağını açıklar. Örneğin;

Allahu teala bize namazı kılmamızı emretmiş fakat bunun nasıl yapılacağını Kur'an'da açıklamamıştır. Oruç, hac, zekat gibi ibadetler de böyledir. İşte bu farzların nasıl yapılacağını sünnet bize açıklamaktadır.

2 – İnsanları doğru yola, hayra, güzel ahlaka, ilme, irfana, fazilete sevkedecek, her türlü kötülüklerden sakındıracak hükümleri açıklar.

3 – Rasulullah (s.a.s)'ın Allahu teala katından haber verdiği bağlanması ve kaçınılması gereken hükümleri açıklar.

4 – Rasulullah (s.a.s)'ı örnek almayı açıklar.

5 – Rasulullah (s.a.s) hem hayattayken, hem de öldükten sonra onun şeriatına ve sünnetine uyulması ve bağlanması gerektiğini açıklar.

Bu konuda icma vardır. Bunu kabul etmeyen İslam milletinden çıkar.

Sünnetin Hükümleri İle Kur'an Hükümleri Arasındaki İlişki:

Sünnetin hükümleri Kur'an'ın hükümlerine göre birkaç çeşittir.

1 - Kur'an'ın hükümlerini tekid eder tarzda-
dır. Bu durumda Kur'an'ın hükmü ile sünnetin
hükmü aynıdır. Yani o mesele hakkında iki de-
lil var demektir. Bunlardan biri ayet diğeri de
hadistir. Böylece sünnetin hükmü Kur'an'ın
hükmünü tekid etmiş olur.

Rasulullah (s.a.s) şöyle buyurdu:

***“Bir müslümanın malı diğer müslü-mana
haramdır. Ancak o müslümanın, malını iste-
yerek vermesiyle helal olur.”***

(İmam Serahsi, El-Mebhut)

Rasulullah (s.a.s)’in bu hadisi şu ayeti destekler mahiyettedir.

Allahu teala şöyle buyuruyor:

“Ey iman edenler! Haksız yere birbirinizin mallarını yemeyin. Kendi rızanızla yaptığınız ticaret olursa hariç.”

(Nisa: 29)

2 - Kur’an’ı açıklayan sünnet.

a - Mücmel olan nasları açıklayan sünnet:

Mücmel olan naslar, açıklanmadıkça anlamayan naslardır. Bu naslar Rasulullah (s.a.s)’in açıklamasına muhtaçtır.

Allahu teala şöyle buyuruyor:

“Namazı dosdoğru kılın ve zekatı verin.”

(Bakara: 43)

Bu mücmel bir nastır. Rasulullah (s.a.s) bu nasta geçen namazı ve zekatı bize açıklamıştır. Eğer açıklamasaydı bunların nasıl yerine getirileceğini anlayamazdık. Rasulullah (s.a.s) nama-

zın kaç rekat olduğunu, nasıl kılınacağını, namazda ne okunacağını ve namazla ilgili olarak bilmemiz gereken herşeyi bize hadisi şeriflerinde açıklamıştır. Zekat da böyledir. Zekatın miktarı, hangi mallardan verileceği vs de yine hadislerde açıklanmıştır.

b - Müşkil olan nasları açıklayan sünnet: Müşkil olan naslar birkaç manayı ifade eden naslardır. Burada kasdedilen manayı hadis bize açıklar. Mesela;

Allahu teala şöyle buyuruyor:

“Fecrin beyaz ipliği siyah iplikten ayırd edilinceye kadar yeyin, için.”

(Bakara: 187)

Bu ayet birkaç manaya gelebildiği için Adiy b. Hatem bunu anlamamış, bu sebeple Rasulullah (s.a.s) ayette kasdedilen manayı ona açıklamıştır.

c - Kur'an'ın amm (genel) olan naslarını tahsis eden (haslaştıran) sünnet:

Allahu teala Nisa: 23 ayetinde nikahlanılması haram olan kadınları bildiriyor. Bundan sonraki ayette de:

“Bunlardan ötesini, iffetli yaşamak, zina etmemek şartıyla mallarınızla istemeniz (mehirlerini vermeniz şartıyla almanız) size helal kılındı.” (Nisa: 24) buyurarak Nisa: 23 ayetinde sayılanların dışında kalan kadınlarla evlenilebileceğini bildiriyor. Bu, amm olan bir nassdır. Rasulullah (s.a.s)’ın şu hadisi genel olan bu hükmü tahsis eder.

Rasulullah (s.a.s) şöyle buyurdu:

“Bir kadın halası veya teyzesiyle beraber aynı anda nikah altında bulundurulamaz. Kız kardeşiyle de aynı anda nikah altında bulun-

durulamaz. Böyle yaparsanız rahimlerinizi (akrabalık bağı) kesmiş olursunuz.”

(Buhari, Müslim)

Yukarıdaki ayetlerde bir kadının aynı anda teyzesi veya halası ile beraber nikah altında bulundurulamayacağı hükmü yoktur. Rasulullah (s.a.s)’ın bu hadisi Kur’an’ın amm (genel) olan hükmünü tahsis etmiş (haslaştırmış)tır.

Allahu teala şöyle buyuruyor:

“Allah size çocuklarınız (ın alacağı miras) hakkında erkeğe kadının payının iki mislini emrediyor.”

(Nisa: 11)

Ayetten çıkan hükme göre bütün çocuklar mirastan pay alabilir. Fakat Rasulullah (s.a.s)’ın şu hadisleri bu hükmü tahsis etmiştir.

“Katile miras yoktur.”

(Ebu Davud, İbn Mace)

“İki ayrı dine mensup olanlar birbirlerine mirascı olamazlar.”

(Buhari, Müslim)

d - Kitabın mutlak olan hükmünü sınırlandırır yani mukayyed yapar.

Allahu teala şöylebuyuruyor:

“Allah’tan bir ceza olmak üzere hırsızlık yapan erkek ve kadının ellerini yaptıklarına karşılık kesin.”
(Maide: 38)

Ayette geçen “el” kelimesi mutlak bir kelimedir. Bu elin hangi el olduğu, nereden ve nasıl kesileceği ayetten anlaşılmıyor. Rasulullah (s.a.s)’ın, kesilecek elin sağ el olması ve bilekten kesilmesi gerektiğine dair hadisi mutlak olan bu hükmü sınırlandırmıştır.

3 - Kur’an’da bulunmayan yeni hükümler ilave eder. Rasulullah (s.a.s)’ın nineye mirasdan

pay vermesi, fıtır sadakasının farz kılınması, kadının halası veya teyzesi ile aynı anda nikah altında tutulmasının haramlılığı, pençeli vahşi hayvanların ve kuşların etlerinin yenmesinin haramlılığı, ehli eşek etinin yenmesinin haramlılığı, erkeklerin altın takmasının ve ipek elbise giymelerinin haramlılığı gibi.

Bu hükümlerde alimler ittifak etmişlerdir.

KUR'AN VE SÜNNET NASIL ÖLÇÜ EDİNİLİR:

Yapılan amellerin, söylenen sözlerin, sahip olunan düşüncelerin Kur'an ve sünnete uygun olması, daha açık bir deyişle Kur'an ve sünnetin gerçek manada ölçü edinilmesi için şunlar yapılmalıdır:

1 - Kur'an'ın Allahu tealanın Kitabı, Kulları İçin İndirdiği ve Uyulması Gereken Bir Hayat Nizamı Olduğuna İnanmak ve Bu İnancı Pratiğe Geçirmek: İşte bu sebeple Kur'an'ı sadece camilere hapsetmemek, namazlarda, cenazelerde, (bidat olmasına rağmen) mevlitlerde, bir takım gün ve gecelerde okunan bir kitab olarak görmemek, Kur'an'ın Allahu tealanın kulları için bildirmiş olduğu hükümler, daha açıkçası bir Anayasa kitabı olduğuna, bu hükümlere bağlanıldığı taktirde gerek dünyada ve gerekse ahirette kazançlı çıkılacağına, bu hükümlere bağlanılmadığında ise her iki dünyada da kaybedenlerden olunacağına iman etmek ve bu imanın gereği her türlü ameli pratiğe geçirmektir. Zira Kur'an, Allahu tealanın kelimasıdır. Üstelik Kur'an'ın hükümlerine tabi olmak Allahu tealayaimanın, O'na teslimiyetin ve tabi olmanın gereğidir. Bu yüzden her kim

Kur'an'ın hükümlerine tabi olmaz, başka hükümlere teslim olursa, hayatını bu hükümlerden başka hüküm veya fikirlerle şekillendirirse, o kimse her ne kadar Allahu tealaya iman ettiğini söylese de, iman ettiğine dair söylediği bu söz sadece bir iddia olarak kalır, iddiadan öteye geçmez, böylece dünyada yapmaya çalıştığı ameller boşa gider ve ahirette de kaybedenlerden olur.

2 - Sünnetin Kur'an'ın Açıklayıcısı Olduğuna İnanmak ve Bu İnancı Pratiğe Geçirmek: İşte bu sebeple Muhammed (a.s)'in Allahu teala tarafından gönderilen bir rasul ve rasullerin sonuncusu olduğuna, onun Allahu teala katından haber verdiği ve yasakladığı şeylerin bizzat uyulması gereken doğrular olduğuna, Rasulullah (s.a.s)'in hevasından hiç bir şey emretmediğine ve söylemediğine inanmak, bu se-

bepile Kur'an ayetlerini Rasulullah (s.a.s)'ın açıkladığı ve bizlere öğrettiği şekilde anlamak ve böylece ilim, akide ve amelde Raslullah (s.a.s)'ın bildirdiği şekilde hareket etmek, dola-yısıyla müslümana yakışmayan bid'at, hurafe, körü körüne taklid gibi durumlardan uzak durmak.

3 - Mukallid Olmamak (Körü Körüne Taklidden Uzak Olmak): Yapılan amelleri, birileri yapıyor veya söylüyor diye değil de Kur'an ve sünnete göre ve Kur'an ve sünnet anlayışıyla yapmak. Bu sebeple gerek alimler olsun ve gerekse İslam adına söz söyleyen kimseler olsun kesinlikle söyledikleri sözlerin Kur'an ve sünnetten delilleri istenilmeli ve Kur'an ve sünnete bağlılıkları nisbetinde onlara bağlanılmalıdır.

Tarihe şöyle bir bakıldığında bu husustaki hataların birçok kimsenin doğru yoldan sapma-

sına, hakikatten uzaklaşmasına, hatta küfür ve şirkine sebep olduğu görülür. Bunun en somut örneği cahil insanların mezhepler konusundaki tutumları olmuştur. Önceleri, Allahu tealaın: “Bilmiyorsanız zikir (ilim) ehline sorun.” (Nahl: 43) kavline uygun ve tamamen şeri sınırlar dahilinde seyreden alimlere bağlılık, zaman geçtikçe cahil insanlar tarafından yanlış anlaşılmış ve alimlerin fikirleri, ictihadları mutlak doğrular olarak kabul edilmiş ve insanların sözlerini Kur’an’a ve sünnete göre değerlendirdikten sonra kabul veya reddetme gerçeğinden tamamen uzaklaşmıştı.... Buradaki suç elbette mümtaz İslam alimlerinin değildi. Zira, onlar Kur’an ve sünetten hareketle amel ederler, bunlara göre hayatlarını düzenlerler, bu hakikatlere razı olup, insanları ancak Kur’an ve sünnete teslim olmaya ve her hususta yegane değer ölçüsü olarak ilahi vahyi kabul etmeye çağırır-

lardı. İmam Malik (r.a)’ın, bir hadis naklettikten sonra kendisinin de aynı görüşte olup olmadığı sorulduğunda: “Rasulün buyruğuna aykırı hareket edenler, başlarına bir belanın gelmesinden veya can yakıcı bir azaba uğramaktan sakınsınlar.” (Nur: 63) ayetini okuması; İmam Şafii (r.a)’nin: “Siz benim kitabımda, Rasulullah (s.a.s)’ın sünnetine muhalif birşey bulursanız, Rasulullah (s.a.s)’ın sünnetini alınız, benim söylediğimi bırakınız.” Ve İmam Ebu Hanife (r.a)’nin: “Benim sözümü, deliliyle birlikte olmaksızın nakletmeyin” demesi hep, o mümtaz şahsiyetlerin bu husustaki hassasiyetlerini gösteriyor. Evet... Mutlak doğru olan şey ancak Allahu teala ve rasulünün bildirdikleridir. Bunların dışında kalan fikir ve ictihadlar da kitaba ve sünnete uygunluk gösterdiği nisbette doğrudur. Bu sebeple her müslümanın ibadetlerini, amellerini ancak bu ilahi kaynaklara göre

düzenlemesi şarttır. Lakin; bu gerçek, İslam alimlerinin söz ve ictihadlerini bir kenara atmak, derinlemesine araştırma yapmadan, konuya her yönüyle vakıf olmadan sadece bir ayetten ya da bir hadisten hüküm çıkartarak “müctehid” kesilmek manasına asla gelmez. Zira görüş ve fikirlerini ancak ellerindeki ilahi kaynaklı delillere dayandırarak ve büyük bir hassasiyetle ortaya koyan, her hususta kılı kırk yararak araştırma yapan saygı değer İslam alimlerinin görüşlerine itibar etmemek büyük bir haksızlık ve eksiklik; bu yanlış düşüncede daha da ileri gidip onlara hakaret etmek, küçümsemek ise büyük bir gaflet ve cehalettir. Şüphesiz o kimseler de insandı, hatadan ve yanılmadan masum değillerdi. Bu sebeple onların görüşlerine itibar edip, saygı göstermek ne kadar gerekli ise görüşlerini kabullenirken Kur’ an’a ve sünnete göre değerlendirmek ve getirdikleri delille-

ri asla gözardı etmemek de en az o kadar önemli ve gereklidir.

Kur'an ve Sünnette Bulunan Delillerle Amel Etme Konusunda İnsanların Sınıflandırılması:

Her ne kadar Kur'an ve sünnet ölçü kaynağı ise de Kur'an ve sünnetten bulunan delillerle amel etme konusunda insanlar şu üç gruba ayrılırlar:

a) Doğru ve Geçerli Olan Delille Amel Edenler:

Örneğin; **“Kim tagutu inkar eder, Allah’a iman ederse kopmak bilmeyen sapasağlam kulpa tutunmuştur.”** (Bakara: 256)

Bu ayet; imanın geçerli olabilmesi için tagutun inkar edilmesi ve Allahu tealayaiman

edilmesi şartlarının yerine getirilmesi gerektiği konusuna delil gösterildiğinde bu delil bu konuda getirilen hem doğru, hem de geçerli bir delildir.

b) Doğru, Fakat Geçerli Olmayan Delille Amel Edenler:

Örneğin; Allahu teala şöyle buyuruyor:

“Hoşunuza giden kadınlardan ikişer, üçer, dörder nikahlayın....”

(Nisa: 3)

Bir kimse bu ayeti delil göstererek çoğul evliliğin caiz olduğunu söylerse bu konuda doğru delil sunmuştur. Fakat bu ayette bir sınır yoktur, dileyen dilediği kadar evlenebilir diye bu ayeti delil gösterirse getirdiği bu delil, bu konuda geçersizdir. Zira Allahu teala bu ayette evliliği dörtle sınırlandırmış, Rasulullah (s.a.s)’ın

hadisleri ve sahabelerin uygulamaları da bunun böyle olduğunu ortaya koymuştur.

c) Doğru da, Geçerli de Olmayan Delille Amel Edenler:

Örneğin; Allahu teala şöyle buyuruyor:

“Allah ve melekler nebiye salavat getirirler.”
(Ahzab: 56)

Bu ayeti delil göstererek ayette geçen “Allah” lafzının “Ali” olduğunu söyleyenler için bu delil ne geçerli bir delildir, ne de doğru bir delildir.

O halde herkes inandığı inanca bir delil getirebilir. Hem de Kur'an ve sünnetten. Fakat önemli olan getirilen delilin doğru ve geçerli olmasıdır. Tabii ki delilin doğru ve geçerli olmasının şartları vardır.

Getirilen Delilin Doğru ve Geçli Olmasının Şartları:

Bir delilin doğru ve geçerli olabilmesi için gereken şartlar şunlardır:

1 - Delilin Kur'an ve sünnetten bir nas olması.

2 - Getirilen delilin, delil getirilen meseleyle alakalı olması.

3 - Delilin neshedilmiş bir delil olmaması.

4 - Delil getirilen nassın, delil gösterildiği konudaki manasının nassın zahirinden de anlaşılması.

5 - Delil getirilen nassın delil gösterildiği meseledeki manasının arapça dil ve söyleyiş kaidelerinden de çıkması.

6 - Getirilen delilin, delil gösterildiği manayı özelleştirecek başka nasların olmaması.

Ancak bu şartların tümü gerçekleştiği takdirde bir delil doğru ve geçerli olur. Bunun dışında doğru da geçerli de olmayan delile veya doğru fakat geçerli olmayan delile itibar edilmez. Bu gibi delilleri getiren kimseler getirdikleri delilin durumuna göre, sapık veya kafir olabilirler.

ALİMLERE BAĞLANMADA KUR'AN VE SÜNNETİN ÖLÇÜ EDİNİLİŞİ

İslam'da alimler ve alimlere bağlılık muhakkak vardır. Fakat asıl alim olan kimse, insanlara kendisinin alim olduğunu söyleyen, fakat insanların kendisine delil sormasını istemeyen, ne derse desin mutlaka kabul edilmesi gereken kimse ya da alimlik iddiasında bulunan kimse değil, ancak her söylediği sözü, hükmü, fetvayı

daha kendisine delil sorulmadan Kur'an ve sünnetten doğru ve geçerli delillerle ortaya koyan kimsedir.

Gerçek İslam alimi Allahu tealadan hakkıyla korkan gerçek bir mü'min ve muvahhiddir. Bu sebeple geçici dünya metainı arzulayarak Allahu teala adına ya da O'nun rasulü adına yalan söylemeye, bu amaçla insanları saptırmaya kesinlikle kalkışmaz. Zira onun amacı sadece ve sadece Allahu tealanın rızasını kazanmaktır. Ve o, geçici olanı kalıcı olana asla tercih etmez. Bu sebeple bir meselede, o mesele- nin hükmünü delilli bir şekilde biliyorsa hemen deliliyle hükmünü verir, delilini bilmiyorsa susar, araştırır ve bulabilirse deliliyle meselenin hükmünü verir, bulamazsa benzer ayet ve hadislerle kıyas yaparak, o meselenin illet ve hikmetlerini ortaya koyarak o meselede hüküm verir. Yoksa alelacele, sırf insanlara cevap ye-

tiştirmek için Allahu teala ve rasulü adına hüküm vermekten, fetva vermekten kaçınır.

İşte! İşlam'da alim sıfatını hak eden kimseler ancak byleleridir ve bu gibi kimselerin söyle-dikleri sözlere tabi olunur. Elbette ki bu tabiyet alimlerin şahsına değil, getirdikleri Kur'an ve sünnetten delilleredir.

Ama yle kimseler vardır ki alim sıfatıyla ortaya çıkar da insanlara verdikleri fetva ve hükümlerde delil namına hiçbir şeye rastlanmaz. Verdikleri hükümlerde delil kıtlığı yaşanır adeta. Öyle ki delil olarak verdikleri, ayet ve hadis diye söyledikleri sözlerin ayet ve hadisten ne kadar uzak olduğu, uydurma ve birer yalan haber olduğu bile görülür. Çoğu zaman da gerçek birer ayet ve hadis söylerler, ama o ayet ve hadislerin verdiği hükümleri ya tahrif ederler ya da değişik manalar vererek insanları saptırırlar.

İyi bilinmelidir ki böyle kimseler yeryüzündeki insanların en cahilidirler. Çünkü Allahu tealayave rasulüne iftira atan, iftira atmaya cesaretli olan her bir kimse ancak yeryüzündeki insanların en cahili en sefihi olan kimsedir. Kaldı ki bu insana alim sıfatı verilsin.

O halde İslam'ı kendine din edinen, dinini muhafaza etmek isteyen ve böylece ahirette kazananlardan olmak isteyen kimseler saptırıcı olan alimlerin saptırmasından öncelikle kendilerini muhafaza etsinler. Bu ise ancak Kur'an ve sünnete bağlanmakla ya da Kur'an ve sünnete bağlanmış gerçek alimlere, onların Kur'an ve sünnetten açıkladıkları delillere bağlanmakla söz konusu olur.

GETİRİLEN DELİLLER KARŞISINDA YAPIMASI GEREKENLER

Böyle bir durumun muhatabı olacak kimseler şu iki türden kimselerdir:

Birincisi: Delillere ulaşma imkanına ve delillerden çıkan hükümleri anlama gücüne sahip olabilen kimselerdir. Bu kimselerin kendilerine sunulan deliller karşısında yapmaları gereken meseleler şunlardır:

1 – Öncelikle getirilen delilin doğru ve geçerli olduğu anlaşılmalıya çalışılmalıdır. Bu sebeple Kur'an ve sünnete müracat ederek getirilen delilin öncelikle var olup olmadığı netleştirilmeli.

2 – Kur'an ve sünnette var olduğu tespit edilirse delilin ne ile ilgili olduğu anlaşılmaya çalışılmalıdır.

3 – Getirilen delilin neshedilip edilmediğine bakılmalıdır.

4 – Getirilen delilin Arapça dil kaidelerine göre nasıl açıklandığına bakılmalıdır.

5 – Getirilen delilin zahirinden, anlatılan meselenin çıkıp çıkmadığı anlaşılmaya çalışılmalıdır.

6 – Getirilen delilin, delil getirildiği manayı haslaştıracak başka nasların var olup olmadığına bakılmalıdır.

İkincisi: Delillere ulaşma imkanına sahip olamayan veya ulaşma imkanına sahip olsalar bile delillerden çıkan hükümleri anlama gücüne

sahip olamayan kimselerdir. Bu kimselerin, kendilerine anlatılanlar karşısında yapmaları gerekenler şunlardır:

a) Anlattıkları meseleleri Kur'an ve sünnetten hareketle anlatıp anlatmadıkları anlaşılmalı çalışılmalı.

b) Anlattıkları meselelerin pratik tatbikçisi olup olmadıkları gözlemlenmeli.

c) İnsanları neye ve nasıl davet ettikleri tespit edilmeli.

d) İbadette ve muamelatta neye göre ve nasıl hareket ettikleri anlaşılmalı çalışılmalı

e) Davetlerinde kendi fikirlerine, ictihatlarına veya başka insanların sözlerine ağırlık verip vermedikleri anlaşılmalı çalışılmalı.

f) Kur'an ve sünnetle hareket ettiklerine inanılan muvahhidlerin varlığı araştırılmalı ve bu kimsenin söylemleriyle muvahhidlerin söylemleri karşılaştırılmalı.

g) Mutlak doğrunun Kur'an ve sahih sünnet olduğu inancı asla unutulmamalı ve gözardı edilmemeli.

h) Kendilerine alim, şeyh, prof vs gibi ünvanlar vermiş veya verdirmiş kimselerin, sıfatı ve konumları ne olursa olsun onların masum olduklarına inanılmamalı, rasullere verilen masumiyet sıfatı her kendini “alim” ilan eden kimseye verilmemeli. Böylece her söylediklerinin doğru olduğu kabul edilmemeli.

HER İDDİA SAHİBİNİN BİR DELİLİ MUTLAKA VARDIR

İster İslam’a bağlansın, ister bağlanmasın her inanç sahibinin, her iddia sahibinin mutlaka bağlandığı bir delili vardır. O halde İslam adına hüküm ya da fetva veren kimselere karşı nasıl davranılması gerekir?

Bu konuda yapılması gerekenler şöyledir:

1 – Her şeyden önce İslam’a bağlandığını söyleyen kimselerin, İslam’ın temeli olan Tevhidi çok iyi kavrayıp, idrak etmeleri ve gerekleriyle amel ediyor olmaları gerekir.

2 – Kendisinden fetva sorulan her kimseden verdiği fetvanın veya meseleyle ilgili hükmün

delili istenmelidir. Delili olmayan, şahsi görüşlere dayanan fetva ve hükümler Kur'an ve sünnetle mukayese edilmeden kabul edilip pratiğe geçirilmemelidir.

3 – Verilen fetva ve hükümlerde getirilen delillerin uydurulmuş olup olmadığı konusunda uyanık olunmalıdır.

4 – Kendisine alim sıfatı veren veya verdiren kimselerin, söylemleri, yaşantıları Rasulullah (s.a.s)'ın, sahabelerin ve onların yoluna tabi olanların yaşantılarıyla karşılaştırılmalı. En önemlisi de Tevhidi nasıl anlayıp yaşadıkları karşılaştırılmalı.

5 – Kur'an ve sünnette hükmü bulunmayan, fakat kıyas ve ictihad yoluyla hükme bağlanan meselelerin Kur'an ve sünnetin hangi nassına dayanılarak hükme bağlanıldığı iyice idrak edilmelidir.

6 – Hakkında Kur'an ve sünnette hüküm bulunan veya müctehid imanların kıyas ve ictihad yoluyla Kur'an ve sünnet delilleriyle istinbat yaparak hakkında hüküm belirledikleri meselelerde ictihada kalkışan, yeni hüküm vermeye kalkışan kimselere bu konudaki asıl hükümlerini net bir şekilde ortaya koyarak müctehidlik taslamalarının önüne geçilmeye çalışılmalıdır.

7 – Her bir fert mutlak olarak ahirette tek hesap vereceğini, Allahu teala katında ancak öncelikle kendisinden sorumlu olduğunu unutmamalı, bu sebeple saptırıcıların kendisini saptırıp da ahirette kaybedenlerden olmaması için daima Kur'an'a ve sünnete müracat etmesi, öncelikle bu iki kaynakla beslenmesi gerektiğini, bu iki kaynak dışında bağlanılan kaynakların veya kimselerin hatadan uzak olmadıkları asla göz ardı edilmemelidir.

Buraya kadar bağlanması gereken ölçü kaynaklarının ve bu ölçü kaynaklarına nasıl bağlanması gerektiğini açıkladık.

Allahu tealanın kitabına, rasulünün sünnetine ve bu iki kaynağı ölçü edinip de bunlarla hayatlarını şekillendirmiş olan kimselerin yoluna tabi olup ve bu tabiyetin gereğiyle amel eden kimse-
lere selam olsun.

Son duamız; hamd alemlerin Rabbi olan Allahu tealayamahsustur.

FİHRİST

ÖNSÖZ.....	3
HER ŞEY BİR ÖLÇÜYLE YARATILMIŞTIR.....	7
HAYATIN HER YÖNÜNÜ KUR'AN VE SÜNNETTEN ALMAK:.....	13
TARİH BOYUNCA ÖLÇÜ EDİNİLEN.....	18
DEĞERLER.....	18
ZAMANIMIZDA ÖLÇÜ EDİNİLEN DEĞERLER.....	33
ÖLÇÜ EDİNİLECEK ASIL DEĞERLER.....	45
KUR'AN VE SÜNNET.....	50
KUR'AN.....	50
KUR'AN BİZLERE NEYİ ANLATIR:.....	52
SÜNNET.....	62
Sünnet Bizlere Neyi Açıklar:.....	64
Sünnetin Hükümleri İle Kur'an.....	66
Hükümleri Arasındaki İlişki:.....	66
KUR'AN VE SÜNNET NASIL ÖLÇÜ EDİNİLİR:.....	72

Kur'an ve Sünnette Bulunan Delillerle Amel Etme Konusunda İnsanların Sınıflandırılması:	79
Getirilen Delilin Doğru ve Geçli Olmasının Şartları:	82
ALİMLERE BAĞLANMADA KUR'AN VE SÜNNETİN ÖLÇÜ EDİNİLİŞİ	83
GETİRİLEN DELİLLER KARŞISINDA YAPILMASI GEREKENLER.....	87
HER İDDİA SAHİBİNİN BİR DELİLİ MUTLAKA VARDIR.....	91